

POKÓJ UMIERANIA - MIEJSCE POMIĘDZY

Agnieszka Nowakowska ¹, Dorota Draczyńska ¹

¹Akceptacja4FM.Lab

Słowa kluczowe: pokój umierania, dobra śmierć, towarzyszenie

Pokój.

Miejsce, które zaprasza śmierć.

Pokój. Pokój umierania.

Miejsce dobrej śmierci.

Pokój, który tka nici między światami.

Pokój umierania.

Miejsce *pomiędzy*.

Spotkanie życia ze śmiercią.

Tu można ze spokojem spojrzeć śmierci w oczy.

Z lękiem albo z ufnością.

Pokój. Po-między. Pokój umierania.

Pokój zwykły.

Wiejski, drewniany.

Pachnie modlitwą i życiem domu.

Jego cisza nie jest pustką, jest gestem.

Milczenie zna wagę ostatniego słowa.

Pokój czeka.

Jest.

Wcześniej ktoś w nim umierał.

I będzie umierał ktoś następny.

Pokój ma wszystko, co potrzebne do przejścia:

Łóżko.

Różaniec.

Książkę.

A może modlitewnik?

Albo testament.

Na ścianach z ciemnego drewna obraz Zwiastowania.

Nadzieja drugiej strony i krzyż,

ten opleciony zeszlą górską rośliną –

wspomnienie życia, które było...

Okno otwarte.

Dusza musi odejść...

Zapalona świeca rozświetli drogę.

Akceptacja tego, co nieuchronne.

Nieuniknione.

Wieczny odpoczynek.

W pokoju nie ma respiratorów, pomp, alarmów
ani monitora pokazującego wykres życia.

Nie ma technologii.

Jest łóżko.

Tylko i aż.

Jest też pokora.

Jest obecność tych, którzy uznali śmierć
i mieli odwagę być „przy”.

Czy dziś potrafimy stworzyć taki pokój?

Pokój.

Miejsce, gdzie można umrzeć z godnością.

Miejsce dobrej śmierci.

Swoje miejsce, pośród swoich ludzi.

Miejsce, gdzie człowiek – ostatni raz – patrzy na świat.

Dotyka dłoni bliskich,

którzy nie boją się dotknąć jego.

Gest.

„Niemał-dotyk”.

Rytuał.

Istota wymiaru śmierci.

Przedmiot rozważań wykształconych myślicieli:

„Śmierć jest absolutnie indywidualna.
Nikt nie może umrzeć za mnie.
I ja nie mogę umrzeć za nikogo”
(Heidegger, 1994)

oraz prostego człowieka:

„Na tamten świat to się idzie samemu.”
Boso.

Może warto przypomnieć sobie ten pokój.

Może warto stworzyć go jeszcze raz –
symbolicznie, fizycznie, duchowo.

W sobie.

Dla siebie.

Dla tych, którzy kiedyś poproszą o towarzyszenie.

Do końca.

Fotografia: Agnieszka Nowakowska, Skansen w Janowcu, 19.10.2024 – tradycyjny pokój umierania w chacie wiejskiej. Fragment wystawy: *Życie między dwoma brzegami. Ludowe wierzenia – obrzędy – zwyczaje – praktyki.*

Bibliografia

1. Gombrich, E. H. (2006). O sztuce (J. Zydler, Tłum.). Warszawa: Wydawnictwo Arkady. (Oryginalna praca: *The Story of Art*).
2. Heidegger, M. (1994). Bycie i czas (B. Baran, Tłum.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (Oryginalna praca opublikowana w 1927 r.).
3. Jakub z Paradyża. (2017). Traktat o sztuce dobrego umierania (red. M. Rusecki). Lublin: TN KUL.
4. Nowakowska, A. (2024, 19 października). Tradycyjny pokój umierania w chacie wiejskiej [Zdjęcie własne]. Wystawa: Życie między dwoma brzegami. Ludowe wierzenia – obrzędy – zwyczaje – praktyki, Skansen w Janowcu.
5. Zakopower. (2007). Pójdę bosy [Utwór muzyczny]. Na albumie Na siedem [CD]. Kayax.

O autorce

Agnieszka Nowakowska – dr nauk medycznych, psycholog, certyfikowana psychoterapeutka w nurcie analizy egzystencjalnej i logoterapii. Absolwentka pierwszej edycji szkolenia w Polsce, którego była pomysłodawczynią oraz współorganizatorką. Przez wiele lat pełniła rolę prezesa Stowarzyszenia Psychoterapii Egzystencjalnej w Polsce. Od lat entuzjastyczna propagatorka podejścia egzystencjalnego jako metody leczenia zaburzeń psychicznych, a nie tylko poradnictwa zorientowanego na poszukiwanie sensu. Zawodowo związana ze Szpitalem Nowowiejskim oraz Centrum Terapii Dialog. Wieloletni współpracownik dydaktyczny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu SWPS. Naukowo zajmuje się rozwojem i badaniami nad skutecznością interwencji opartych o podejście egzystencjalne, wspierających leczenie traumy relacyjnej i innych zaburzeń psychicznych. Orędowniczka założenia, że metody oparte na fenomenologii są mierzalne, skuteczne i spełniają kryteria EBM. Prywatnie – amatorka kultury i kuchni włoskiej, w wolnym czasie piecze, gotuje i planuje kolejne wycieczki na półwysep Apeniński. Całkiem zadowolona z życia – żona i matka.

Dorota Draczyńska – więcej informacji w artykule: Draczyńska, D.. (2025). *JA Druga w-obec śmierci Pierwszego. Egzystencjalna perspektywa towarzyszenia w przemijaniu - na podstawie opowieści z malinami*. *Analiza Egzystencjalna i Fenomenologia Życia*, 1.

Agnieszka Nowakowska
e-mail: akceptacja4FM@gmail.com

Otrzymano: 24.04.2025
Zaakceptowano: 25.04.2025
Opublikowano: 22.05.2025